

YAZAR HAKKINDA

İdris Şah, 1924'te Hindistan'ın Simla kentinde, aristokrat bir Afgan ailenin, Paghman'lı Saadat ailesinin bir ferdi olarak dünyaya geldi.

Hayatının çoğunu Doğu'yu Batı'ya açıklamaya ve Doğu'nun geleceksel öğretilerinin Batı dünyasında geniş bir bilim dalı olarak erişilebilir hale gelmesine adanmıştı.

Sufizm konusunda önde gelen otoritelerden biri olan İdris Şah, Batılılara temel tasavvuf kavramlarını, kültürel ve dini etmenleri öne çıkarmadan anlattı.

Sufilerin, yüzyıllar önce Batı'daki psikoloji çalışmalarının çoğunun öncülüğünü yaptığını ileri süren İdris Şah'ın; psikoloji, İslami düşünce, edebiyat, mizah ve problem çözme dahil çok farklı konularda yazdığı kitaplar yirmi dile çevrildi ve dünyada on beş milyondan fazla sattı.

İdris Şah, Kasım 1996'da Londra'da öldü.

BEYAZ BAYKUŞ: 75
TASAVVUF: 10

İDRİS ŞAH / MUZİP HASREDDİN HOCA'NIN FIKRALARI

Orijinal adı: The Pleasantries of the Incredible

Copyright © Idries Shah

İdris Şah Vakfı idriesshahfoundation.org

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Destek Yapım Prodüksiyon Dış Tic. A.Ş.

Genel Yayın Yönetmeni: Özlem Küskü

Yayın Koordinatörü: Kaan Cumalıoğlu

Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır

Çevirmen: Gülnihal Kafa

Son Okuma: Devrim Yalkut

Kapak Tasarım: Sedat Gösterikli

Sayfa Düzeni: Cansu Poroy

Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak-Mesud Topal-Meltem Kökboyun

Beyaz Baykuş: Eylül 2022

Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-625-441-744-3

© Beyaz Baykuş

Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul

Tel. (0) 212 252 22 42 - Faks: (0) 212 252 22 43

www.beyazbaykus.com

[facebook.com/ beyazbaykusyayinlari](https://facebook.com/beyazbaykusyayinlari)

twitter.com/beyazbaykusy

instagram.com/beyazbaykusyayinlari

Destek Dukkan

Deniz Ofset – Çetin Koçak

Sertifika No. 48625

Maltepe Mahallesi

Hastane Yolu Sokak No. 1/6

Zeytinburnu / İstanbul

Tel. (0) 212 613 30 06

Beyaz Baykuş Yayınları, Destek Yayınları'nın tescilli markasıdır.

MUZİP NASREDDİN HOCA'NIN FİKRALARI

Evrensel ve Zamansız Hikâyeler

“Nasreddin
Hoca'nın tuhafıkları
zihninizin çalışma
şekliyle paraleldir.”
- New Society

İDRİS ŞAH

Çevirmen: **Gülnihal Kafa**

Pidar natawanad, Pisar tamam kunad.

(Baba başladığı işi bitiremezse, belki Oğul bitirir.)

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	15
Sebep	17
Parayı Yemek.....	18
Işık Kullanmak.....	20
Neden Yapmıyorsun?	20
İhtiyat	21
Varsayımlar	22
Diyelim ki... ..	23
Farklı Mahsuller.....	24
Değeri Aynı	25
Kimin Hizmetkârıym Ben?	26
Kaderin Cilvesi	27
Cevap	28
Ahmaklar	28
Eğer Allah İsterse.....	29
Mükemmel Bir Fikir	30
Kahramanlık	31
Av.....	32
Her İkisi de, Haşmetmeap!.....	33

Kendisini Unutmuş	34
O Kadar da Zor Değil	34
Minnet Borcu	35
Sözünün Arkasında	35
Farklı Bir Zaman Ölçüsü	36
Adam Köpeği Isırırsa O Zaman Haber Olur	37
Ay'ı Kurtarmak	38
Ben de Anlamadım	39
Karayı Görmek	40
Bir İnsan Ne Kadar Aptal Olabilir?	41
Sebepler ve Sonuç	42
Tıkamalarının Bir Nedeni Varmış	42
Suçlu Kim?	43
Sarığı Tarif Etmek	44
Daha Faydalı	44
Hangi Yarısı Benimki?	45
Öğrenmeyi Öğrenmek	46
Gerçeklerle Yüzleşmek	46
Tebrikler	47
Fazlasıyla Bariz	47
Tek Başına Halletmek Zorunda Kalmak	48
İnsanın Girdiği Roller	49
Yağmurda Kuru Kalmak	50
Gerçek Kanıt Nerede?	51
Görünenin Ötesi	52
Nesnellik	53

Kimse Şikâyetçi Değil	54
Kendi İyiliğin İçin Hakikatten Kaçmak.....	54
Haklı Olduğuna İnanıyorum	55
O Sen Çıkıyorsun!	56
Satılık Merdiven.....	57
Develer Neden Uçmaz?	58
Altın, Cüppe ve At.....	59
Biraz Zaman Ver	61
Yogi, Rahip ve Sufi.....	62
Aklında Tutmak.....	64
Filozofları Çürütmek.....	65
Bir Soru Daha Sor	67
Ödül.....	68
Öğrenmenin Yüksek Bedeli	69
Manevi Öğretmen	70
Sıcak Çorba, Soğuk Eller	72
Kürtçesi	74
Bilim	75
Soru, Cevaptır	76
Hepimiz Aynısını Yapmıyor muyuz?	76
Hakikatin Değeri	77
Şansa Bırakmamak	78
Tahmin Et Bakalım	79
Tüccar.....	80
Kendinizi Kaptırmayın	81
Tavuklar	82

Namaz Uykudan Hayırlıdır.....	84
Ne Olacak?.....	85
Mantıkçı.....	86
Aynı Yerden Isırılmamak.....	87
Müjdemî İsterim.....	88
Ayağına Pislemek.....	89
Gerçek Gerçektir	90
Yanında Götüremezsın	91
Benim İşim Değil.....	92
Göründüğü Kadar Kolay Değil.....	93
Zikir.....	95
İyi Bir Pazarlık.....	97
Gerçekleşen Kehanet.....	98
Değişim.....	99
Bir Arzunun Değeri.....	100
Endişe Edilmesi Gereken Zaman	101
Yoksa... ..	102
Çok Uzun ya da Çok Kısa	102
Yanlış Zaman.....	103
Kaybedecek Vakit Yok.....	103
Özgecilik.....	104
Belki Oradan Bir Yol Geçiyordur	105
Duyuru.....	106
Altındakiler ve Üstündekiler.....	107
Spekülatör.....	108
Öküzden Daha Gürültülü	108

Ben Başlatmadım.....	109
Camide.....	110
Yumurtalar	111
Allah Verir	112
Okul.....	113
Altıncı His	114
Görünmez Uzantı.....	115
Yanlış Kimlik.....	116
Çıkarımsal Düşünme	117
Buğday Olsun.....	118
Dâhi.....	118
Sana Ne?.....	119
Önemli Olan Onun Ne Dediği	120
Ne Bulacak ki?.....	120
Hayatta Olmaz	121
Nereden Geldik Nereye Gidiyoruz?	121
Karkoracami.....	122
Düşüncenin Kokusunu Almak	123
Soyguncu	124
Mekân Değil Zaman Meselesi.....	125
Hepsi Karıma Ait.....	126
Mayanın Kabarmasını Beklemek	126
Ateş Bile	127
Düşündüğünden Daha Fazla	128
Tek Başına.....	129
Algının Sınırları.....	130

Kim Neyi İncelemeli?.....	130
Sütçünün Atı	131
Keramet.....	132
Piramit Uzmanı	133
Oturduğum Yer.....	134
Onu Herkes Yapabilir.....	135
Ölüm ve Yaşam	136
Bir Kuruş Az Ödemek.....	137
Neden Bana Soruyorsun?	138
Kızlar	139
Hepsi Dahil.....	140
Neden Yas Tutmasınlar?	141
Tutmaya Değmez.....	142
Hekim	143
İştah.....	143
Sır.....	144
Maksimum Kapasite	145
Cinsiyetlerin Savaşı	146
Sınırdaki.....	147
Her Şeyi Denemek.....	148
Bir Vuruşta Yedi Kişi.....	149
Hammadde.....	150
Canavar Yakalamak.....	151
Zavallı Yerlilere Acımak	153
Ne Kadar Uzaklaşmam Gerek?	154
Ekonomik Kayıp	155

Özel Mülkiyet.....	156
Aşağıdan Bağlayın!.....	156
Yangın	157
Sezgi	158
Sorunun Cevabı Kendi İçinde Saklı.....	159
Yem Torbaları ve Eşekler	160
Hoca'nın Rüyası	161
Kral Benimle Konuştu	162
Aslında Kimse Bilmiyor.....	163
Hakikat.....	164
Geçen Seneki Yuvalar.....	164
Tırnaktan Tepeye	165
Ne Olur Ne Olmaz.....	165
Yeni Gelenler İçin Eski Mezarlar	166
Nasreddin'in Vasiyeti	166
Natamam	167
Nasreddin Hoca'nın Türbesi	168

GİRİŞ

Nasreddin Hoca'nın hikâyelerinden birkaç tanesini dinleyen bir kişi, bu hikâyelere karşı güçlü bir ilgi hissetmeye başlayabilir. Genellikle Ortadoğu topraklarında dolaşan ve bu durumu açıklayan bir rivayet anlatılır.

Rivayete göre, Nasreddin daha küçük bir çocukken anlattığı hikâyelerle okul arkadaşlarının dikkatini çekme konusunda garip bir maharete sahipmiş. Onun yüzünden arkadaşlarının okulda gösterdiği başarı yerlerde geziniyormuş. Nasreddin'in öğretmenini de bilge bir adammış ve Nasreddin'i engelleyemese de bu özelliğini şekillendirmeyi başarmış. Şöyle diyerek Nasreddin'i efsunlamış:

“Bugünden itibaren, ne kadar bilge olursan ol insanlar sana hep gülecek. Bugünden itibaren, bir Nasreddin hikâyesi dinleyen *herkes*, o hikâyeyi en azından yedi kere başkalarına anlatmak zorunda hissedecek.”

İlk başta Hoca'nın hikâyelerini pek de ilgi çekici bulmayan bazı insanların sonradan bu hikâyelere bağımlı hale gelmesi ilginçtir. Diğer coğrafyalar bir yana, en azından şu dönemde Amerika, Sovyetler Birliği ve Komünist Çin'de Nasreddin Hoca'nın hikâyelerine aynı derecede ilgi gösteriliyor. Coral Gables Yüksek Enerji Fiziği Konferansı raporunda, normal teknik terimlerin kısıtlılıkları ile ifade edilemeyecek bir bilimsel olguyu ifade etmek adına Nasreddin Hoca'nın hikâyeleri kullanılmıştır. Sovyet Orta Asyası'nda yeni bir Nasreddin filmi an

itibariyle çekilmektedir. Pekin'de Nasreddin Hoca hakkında hikâyelerin yer aldığı bir folklor kitabı hem Çince hem İngilizce olacak şekilde yayımlandı.

Hoca'nın tarihiyle uyumlu bir şekilde, bizim yayımladığımız *Benzersiz Nasreddin Hoca'nın Maceraları* adlı eser, kendisine *Punch*'ta bir muhalif buldu. Ama eğer bu durum Hoca'nın öğretilerinde öngörülebilseydi, muhtemelen kendisi akademik uzmanların tepkilerine daha fazla ilgi gösterirdi. İngiltere'deki Oryantalistler, Nasreddin'in sufi bir öğretmen olduğuna karşı çıkmaktadır. Ancak Beyrut ve Karaçi'deki uzmanların görüşleri tam tersi yöndedir.

Tabii ki tüm bu çekişmeler yalnızca bizim Hoca'mızın mevcut kategorilere sıkıştırılamayacağını gösterir – ve hâlâ kendisine ait bir yeri olduğunu.

Nasreddin Hoca'nın Vecizeleri'ne göre:

Eğlenmeye bakarsan ya da eğlenmeyi öğrenmeye çalışırsan, birilerinin sinirlerine dokunursun.

Tabii tersini de yapabilirsin ama yine de birilerinin sinirlerine dokunursun.

Sebep

Nasreddin Hoca zengin bir adamı görmeye gitmiş.

“Bana biraz para versene” demiş.

“Neden?”

“Şey almak istiyorum... Fil!”

“Eğer hiç paran yoksa filin bakımını da karşılayamazsın ki.”

“Ben buraya para almaya geldim” demiş Nasreddin. “Tavsiye almaya değil.”

Parayı Yemek

Herkesin malumu olduğu üzere Nasreddin Hoca meyvenin meyve, etin et olduğu ve körinin asla kullanılmadığı bir memleketten geliyordu.

Bir gün Kafiristan'ın yüce dağlarından daha yeni inmiş, Hindistan'ın tozlu bir patikasında ağır aksak ilerlerken, feci halde susayıvermiş. “Yakında...” demiş kendi kendine. “Lezzetli bir meyve bulabileceğim bir yere varırım mutlaka.”

Bu cümleler zihninden daha geçerken bir köşeyi dönmüş ve bir ağacın altında oturmuş, yanında da bir sepet duran müşfik görünümlü bir adam görmüş.

Sepetin içerisinde ise koca koca kırmızı meyveler istiflenmiş. “İşte bana tam da bu lazım” demiş Nasreddin. Sarığının ucundaki düğümünden iki küçük bakır sikke çıkartıp meyve satıcısına vermiş.

Adam tek kelime etmeden sepeti olduğu gibi Nasreddin'e vermiş, çünkü bu meyveler Hindistan'da çok ucuzmuş ve insanlar bu meyvelerden genellikle daha az miktarlarda satın almış.

Nasreddin meyve satıcısının kalktığı yere oturmuş ve meyveleri şapur şapur yemeye başlamış. Birkaç saniye sonra ağzı yanmaya başlamış. Gözlerinden yaşlar boşanmış, boğazını alevler sarmış. Hoca yine de yemeye devam etmiş.

Bir iki saat geçtikten sonra dağlı bir Afgan yanından geçmiş. Nasreddin ona selam vermiş. “Birader...” demiş. “Bu gâvur meyveler Şeytan'ın ağzında yetişiyor galiba.”

“Ahmak!” demiş dağlı. “Sen hiç Hindistan’ın biberlerini duymadın mı? Onları yemeyi hemen bırak, yoksa gün batmadan Azrail canını alacak!”

“Bütün sepeti bitirmeden hiçbir yere gidemem” demiş Hoca soluk soluđa.

“Seni deli herif! O meyvelerin körilenmesi gerekir! Hemen at onları bir kenara.”

“Artık meyveleri yemiyorum” demiş Nasreddin boğuk bir sesle. “Verdiğim parayı yiyorum.”